

אין עוד מלבדו

עוד יהוד ומיוחד

בית שלמה

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לעילוי נשמת
הרה"ק רבי חנניא יו"ט
ליפא ב"ר יקותיאל
יהודה (קדושת יו"ט)
רבי שבתי ב"ר מאיר
הכהן (ש"ך)
הרה"ק רבי יצחק
אייזיק ב"ר צבי מכפר
ספרין
הרה"ק רבי מרדכי יפה
ב"ר אברהם (הלבוש)

פר' משפטים
התשע"ו לפ"ק
גליון 12
נא לשמור על
קדושת הגליון
נא לא לעיין בו בשעת
התפילה וקריאת התורה

בס"ד

לקבלת גליון זה למייל שלחו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (כ"א, א')

רש"י הקדוש מפרש במקום ואלה מוסיף על הראשונים ונשאלת השאלה הרי זה כלל ידוע שאם כתוב ואלה מוסיף על הראשונים ולכן תמוה מה בא רש"י לחדד לנו שוב ואלה מוסיף על הראשונים ונראה לענ"ד בס"ד לתרץ כי ידוע שיש דרך ללמוד תורה כמו בבניית בניין קודם יוצקים יסודות ואח"כ מתחילים לבנות לגובה כך בלימוד התורה קודם יוצקים יסודות שהם קדושה וטהרה ואח"כ ממשיכים לעלות במעלות לימוד התורה ומעפילים לגבהים רמים וזה מה שרש"י בא לחדד אחרי שהקב"ה לימד אותנו בפרשה הקודמת ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש ונתן לנו את יסודות התורה שהם עשרת הדיברות ועוד מצוות לפרט ועם ישראל קיבל וישם אותם ניתן להמשיך הלאה לשאר חוקי התורה ומצוותיה שכן אם אין בסיס של קיום קדושה

עוד יאמר אשר תשים לפניהם ניתן לבאר בס"ד כי לפניהם מלשון פנים כלומר שיש על הרב לברר אצל התלמידים אם תוכם כבדם ואם הם הגונים ללמוד תורה שכן אסור ללמד תלמיד שאינו הגון ואע"פ שכותב הרב הבן איש חי ז"ע בפרושו על מסכת אבות שאין צורך לעשות בדיקות כי ישראל בחזקת כשרים בכל זאת אם בעיניו הוא רואה משהו חשוד צריך הוא לשרש אחריו ולבדוק ועוד ידוע כי כל מעשיו של האדם נרשמים לו על המצח וכך יכול הרב לדעת לפי הפנים שלהם איזה עברות הם עשו ואיפה הם צריכים תיקון ואת זה ללמד אותם על מנת שיעשו תשובה

וכן יש צורך לרב לדעת את הפנים שלהם היינו באיזו רמה הם נמצאים ובמידת הצורך לרדת אליהם ולא לעמוד ולדרוש ממגדל השן וכן יש צורך לחזור על הדברים כמה פעמים אם רואים על פניהם שלא הבינו וזה מה שכותב רש"י הקדוש כשולחן ערוך המוכן לאכילה ותפרש להם לפי רמתם

וטהרה כל הלימוד לא שווה וידועים דברי הפלא יועץ ז"ע ערך דיבור שכתב כי מי שלומד תורה בלי לעשות הרהור תשובה לפני כל לימוד תורה הלימוד שלו לא הולך לצד הקדושה וכן ידועים דברי האדמו"ר מקלוזנבורג בעל השפע חיים ז"ע שהביא בשם הספרים הקדושים שמי שלא מתנהג בקדושה וטהרה לא יכולה להיות לו מחשבה ישרה וכל חשיבתו עקומה ואם כך איך ילמד תורה ולכן אחרי שהאדם יישם את והיתם לי ממלכת כהנים וגוי קדוש ניתן להמשיך הלאה לואלה המשפטים ועל זה כותב רש"י ואלה מוסיף על הראשונים דהיינו שניתן אחרי ישום קדושה וטהרה להוסיף וללמד את שאר החוקים והמשפטים ולבנות ולהוסיף עוד קומות רוחניות בלימוד התורה של האדם ועיין עוד רש"י בד' ג'

רש"י על אתר מפרש "אמר לו הקב"ה למשה לא תעלה על דעתך לומר אשנה להם הפרק וההלכה ב' או ג' פעמים עד שתהא סדורה בפיהם כמשנתה ואיני מטריח עצמי להבינם טעמי הדבר ופירושו לכך נאמר אשר תשים לפניהם כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם" ולכאורה פרוש זה תמוה שהרי ידוע שצריך לקיים את המצוות כי ה' ציווה ולא בגלל שיש טעם למצווה וידוע שיש מחלוקת בין החכמים האם מותר בכלל לתת טעם למצוות ונשאלת השאלה למה התכוון רש"י בדבריו הקדושים הללו אלא ניתן לפרש לענ"ד בס"ד כי ענין הטעימה הכוונה לעזור ליהודי לעשות את הטעימה הראשונה הצעד הראשון של קיום המצווה או ההלכה שלא יאמר אדם שהוא לא יכול לקיים ולא מסוגל וקשה לו מצווה מסוימת אלא משה יעזור להם לעשות את הצעד הראשון ואח"כ הם ימשיכו לבד כמו אמא שמאכילה את ילדיה האומרת לילדים רק תטעמו ולאחר מכן כשהילד רואה שזה טעים הוא מסכים לאכול אפילו לבד ועל זה נאמר טועמיה חיים זכו

עוד יאמר ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם אשר מלשון אושר כי מי שמקיים את משפטי התורה זוכה לאושר רוחני שזורח על פניו כמובא בספרים הקדושים

"אם אֲדַנּוּי יִתֵּן לּוֹ אִשָּׁה וְיִלְדָהּ לוֹ בָּנִים אוֹ בָנוֹת הָאִשָּׁה וְיִלְדֶיהָ תִּהְיֶה לְאֲדֹנֶיהָ וְהוּא יֵצֵא בְּגֹפוֹ" (כ"א, ד')

וכן אומרת הגמרא בבבא מציעא (פה, ע"א) "וכל המשים עצמו כעבד על דברי תורה בעולם הזה נעשה חפשי לעולם הבא" וכן עיין הוריות (י, ע"א) על הפס' שקרא רבא על רב פפא ורב הונא אשריהם לצדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים שבעולם הזה בעולם הזה עפ"י קהלת ח', י"ד שקיבלו שכר גשמי גם בעולם הזה

ניתן לפרש בס"ד כי אם אדניו שזה האדם עצמו נותן היינו משעבד את גופו לעבוד את ה' וקונה לעצמו תורה ומצוות שזה האשה וילדיה כידוע אזי בעולם הבא הוא יזכה שזכות התורה והמצוות יעמדו לו בכתוב האשה וילדיה תהיה לאדניה והוא יצא בגפו דהיינו גם בעולם הזה יהיה לו שכר, בריאות (רוחנית) גזונט (גשמית) פרנסה ונחת ר"ת בגפ"ו

"וכי יריבן אנשים והפה איש את רעהו באבן או באגרף ולא ימות ונפל למשכב" (כ"א, י"ח)
"אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המפה רק שבתו יתן ורפא ירפא" (כ"א, י"ט)

האדם על מנת שירפא מהמכה רק שבתו יתן היינו רק יחזור בתשובה וע"י כך יגרום שהקב"ה ישלח לו רפואה שלמה שנאמר ורפא ירפא

לאור האמור יובנו גם דברי הגמרא בברכות (ס, ע"א) "דתני דבי רבי ישמעאל אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה רק שבתו יתן ורפא ירפא מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות" שעיקר המחשבה צריכה להיות כי ניתנה אמנם לרופא רשות מהקב"ה לרפא אך הרופא הוא לא במקום הקב"ה אלא הוא רק שליחו של הקב"ה לעזור לאדם אחרי שהאדם עזר קודם לעצמו

ניתן בס"ד לפרש פס' אלו כך וכי יריבן אנשים היינו שהיצה"ר המכונה איש כמו שכתוב אצל יעקב ויאבק איש עמו פגע ל"ע באיש אחד והפיל אותו רוחנית כמו שכתוב ונפל למשכב דבר זה גרם לאדם לקום היינו להתגאות ולהרים את ראשו ולחשוב מחשבות חיצוניות בחינת והתהלך בחוץ ולומר כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה והוא נשען על עצמו היינו על משענתו מה עושה הקב"ה ברוב רחמי החפץ בתשובת האדם נותן לו מכה קטנה כתזכורת שיש הקב"ה וזהו ונקה המכה היינו אין טענה ח"ו על הקב"ה במכה שהביא על האדם כי כל כוונתו היא לעורר את האדם שייטיב דרכיו ומעשיו ולכן מה עשה

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

בית אברהם – הרה"ק אברהם בה"ר נח מסלונים זצוק"ל זת"ע

וכי יזד איש על רעהו להרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות" (כ"א, י"ד)

ירגיז אדם יצ"ט וכו' ואם לאו יזכיר לו יום המיתה, שהוא מס"נ "ער זאל זיך מוסר נפש זיין פאר גב"ה"

עוד יאמר וכי יזיד וכו' להרגו בערמה. שיש מי שהיצה"ר רוצה לעשותו לחכם, וזהו רשע ערום, הרשעות שלו הוא שרוצה להיות ערום, שאינו רוצה לקבל ולהאמין מה שאינו מבין בשכלו, מעם מזבחי הוא מס"נ

בשם אבי הק' זי"ע שיש מי שנכשל פעם בעברה ואח"כ הוא מתחרט מאד, ולבו נשבר בקרבו, והוא קרוב לבא לתשובה. אבל יש מי שלומד ומתפלל ועושה מצוות, ולבו מלא גאווה, וכבר נאמר תועבת ה' כל גבה לב, וזה רחוק מאד מתשובה, כי כל מה שעושה יותר תשובה, לבו מתמלא יותר ומתגאה יותר. וזהו כי יזיד, שזה נקרא יודע רבונו וכו', והעצה לזה, מעם מזבחי תקחנו וכו' כמו שאמרנו (ברכות ה', ע"א) לעולם

סגולה לפרנסה – תשלום מעשרות ומתנות עניים

"מלאאתך ודמעתך לא תאחר בכור בניך תתן לי" (כ"ב, כ"ז)

רש"י – מלאאתך. חובה המטלת עליך כשתמלא תבואתך להתבשל, והם בכורים: ודמעך. התרומה, ואיני יודע מהו לשון דמע

אני קצרתי למה צריך לתרום לאחרים אלא דע שהכל מאתו יתברך בלעדיו לא היה גדל כלום ולכן עשר כדי שתתעשר וכן ניתן לרמוז כי פס' זה הוא פס' כ"ח שכן צריך הרבה כח וסייעתא דשמיא להוציא את כל המעשרות כמו שצריך ובזמן עוד יאמר ניתן לפרש בס"ד את סמיכות העניינים בפס', החלק הראשון מדבר על תרומות אשר חייב בהם בעל שדה, ומצוי הוא שמי שיש לו עסק משפחתי כאשר נולד לו בן הוא שמח ואומר עכשיו יהיה מי שימשיך את העסק המשפחתי ועל זה מלמדת אותנו התורה בכור בניך תתן לי דהיינו תקדישו ללימוד תורה כלומר השאיפה שלך צריכה להיות שהבן יהיה תלמיד חכם ומוסמך להוראה ולא להיות עובד שימשיך את העסק המשפחתי וזהו בכור בניך תתן לי היינו הקדישו ללימוד תורה

רש"י מפרש "דמעך התרומה ואיני יודע מהו לשון דמע" ניתן לומר בדרך צחות כי יש אנשים שכאשר הם צריכים להוציא את התרומה לכהנים או לעניים הם מתחילים להוריד דמעות של מסכנים על כמה שהם צריכים את הכסף ויש להם חובות וכו' על זה אומרת התורה דמעך גם את הכסף שאתה מוציא בבכיינות עם דמעות אל תאחר אלה תנהו בזמן למי שצריך ורש"י הקדוש ברוב צדקותו לא העלה על דעתו לבכות ולהוריד דמעות בזמן מתן התרומה ולכן אין הוא יודע מהו לשון דמע ששייך לתרומה

עוד יאמר בס"ד על פי דברי רש"י שאלו הביכורים והתרומות, על זה באה התורה ללמד אל תאחר מלשון לא יהיה לך אלקים אחרים על פני כלומר אל תחשוב פתאום מחשבות של כפירה בזמן שאתה צריך להוציא את המתנות אשר ציוותה התורה בטענה של כוחי ועוצם ידי אני זרעתי